

KAHDEN TUTKINNON OPINNOT

2022-2023

OPINTO-OPAS

2. VUOSITASO

LUKUKAUDET JA LOMA-AJAT

Syyslukukausi	torstai 11.8.2022 – torstai 22.12.2022
Syysloma	lauantai 15.10.2022 - sunnuntai 23.10.2022
Ylioppilasjuhla	maanantai 5.12.2022 klo 13.00
Joululoma	perjantai 23.12.2022 - sunnuntai 8.1.2023

Kevätlukukausi   **maanantai 9.1.2023 - lauantai 3.6.2023**

Penkinpainajaiset	torstai 9.2.2023
Wanhojentanssit	perjantai 10.2.2023
Talviloma	lauantai 18.2.2023 - sunnuntai 26.2.2023
Pääsiäisloma	perjantai 7.4.2023 - maanantai 10.4.2023
Helatorstai	18.5.2023 - vapaapäivä
Ylioppilasjuhla	lauantai 3.6.2023 klo 12.00

Lähiopetuspäivät	3
Opiskelujaksot	4 - 8
Koe- ja uusintakuulustelupäivät	9
Kurssisisällöt	10 - 14
Oppikirjat	15
Lukio-opiskelu	16 - 18
Ylioppilastutkinto	19 - 25
Wilma	26
Lukiosanasto	27
Pohjakartta	28
Yhteystiedot	29 - 30

Tervetuloa kahden tutkinnon opintojen opiskelijaksi!

Tämä opas on tarkoitettu kahden tutkinnon opintojen suorittajien käyttöön.

Kahden tutkinnon opintojen suorittamisella tarkoitetaan sitä, että opiskelija suorittaa rinnakkain ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon.

Lukio-opintojen ja ammatillisten opintojen suorittaminen samanaikaisesti sopii niille, joilla on tavoitteena jatko-opinnot ammattikorkeakouluissa tai yliopistoissa. Kahden tutkinnon opintojen suorittaminen vaatii opiskelijalta sitoutumista ja itsekuria. Etenemiseen opinnoissa tarvitaan säännöllistä opiskelua ja aktiivisuutta.

Oppaasta löytyy tietoa kahden tutkinnon opiskelusta sekä sen käytännön järjestelyistä lukio-opintojen osalta.

LÄHIOPETUSPÄIVÄT

1. PERIODI 11.8. – 30.9.2022

15.8.	lähiopiskelupäivä
22.8.	lähiopiskelupäivä
29.8.	lähiopiskelupäivä
5.9.	lähiopiskelupäivä
12.9.	lähiopiskelupäivä
19.9.	lähiopiskelupäivä
26.9.	lähiopiskelupäivä

2. PERIODI 3.10. – 29.11.2022

3.10.	lähiopiskelupäivä
10.10.	lähiopiskelupäivä
15.10. - 23.10.	<i>SYSSLOMA</i>
24.10.	lähiopiskelupäivä
31.10.	lähiopiskelupäivä
7.11.	lähiopiskelupäivä
14.11.	lähiopiskelupäivä
21.11.	lähiopiskelupäivä
28.11.	lähiopiskelupäivä

3. PERIODI 30.11.2022 - 7.2.2023

5.12.	lähiopiskelupäivä
12.12.	lähiopiskelupäivä
19.12.	lähiopiskelupäivä
22.12 – 8.1.	<i>JOULULOMA</i>
9.1.	lähiopiskelupäivä
16.1.	lähiopiskelupäivä
23.1.	lähiopiskelupäivä
30.1.	lähiopiskelupäivä
6.2.	lähiopiskelupäivä

4. PERIODI 8.2. - 6.4.2023

13.2.	lähiopiskelupäivä
18.2- 26.2.	<i>TALVILOMA</i>
27.2.	lähiopiskelupäivä
6.3.	lähiopiskelupäivä
13.3.	lähiopiskelupäivä
20.3.	lähiopiskelupäivä
27.3.	lähiopiskelupäivä
3.4.	lähiopiskelupäivä

5. PERIODI 11.4. – 3.6.2023

7.4. – 10.4.	<i>PÄÄSIÄISLOMA</i>
17.4.	lähiopiskelupäivä
24.4.	lähiopiskelupäivä
1.5.	<i>VAPPU</i>
8.5.	lähiopiskelupäivä
15.5.	lähiopiskelupäivä
22.5.	lähiopiskelupäivä
29.5.	lähiopiskelupäivä

RYHMÄNOHJAUKSET

15.8.	klo 8.00
24.10.	klo 8.00
9.1.	klo 9.30
27.2.	klo 9.30
3.4.	klo 9.30

1. PERIODI 11.8. – 30.9.2022

ELOKUU		luokka A103	
ma 15.8.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO	
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE	
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA	
	13.20 - 14.40	MAB3 ESRI	
	14.50 - 16.10	ENA3 MASI	
ma 22.8.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO	
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE	
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA	
	13.20 - 14.40	MAB3 ESRI	
	14.50 - 16.10	ENA3 MASI	
ma 29.8.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO	
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE	
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA	
	13.20 - 14.40	MAB3 ESRI	
	14.50 - 16.10	ENA3 MASI	
SYYSKUU			
ma 5.9.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO	
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE	
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA	
	13.20 - 14.40	MAB3 ESRI	
	14.50 - 16.10	ENA3 MASI	
ma 12.9.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO	
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE	
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA	
	13.20 - 14.40	MAB3 ESRI	
	14.50 - 16.10	ENA3 MASI	
ma 19.9.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO	
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE	
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA	
	13.20 - 14.40	MAB3 ESRI	
	14.50 - 16.10	ENA3 MASI	
ma 26.9.	8.00 - 9.20	ENA3 MASI	
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE VÄLIKOE	
	11.00 - 13.00	TE3 JUHO	
	13.20 - 14.40	MAB3 ESRI	
	14.50 - 16.10	YH3 ALMA	

2. PERIODI 3.10. – 29.11.2022

LOKAKUU		luokka A103
ma 3.10.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO VÄLIKOE
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA3 MASI
	14.50 - 16.10	MAB3 ESRI
ma 10.10.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA VÄLIKOE
	13.20 - 14.40	ENA3 MASI
	14.50 - 16.10	MAB3 ESRI
ma 24.10.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA3 MASI
	14.50 - 16.10	MAB3 ESRI VÄLIKOE
ma 31.10.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA3 MASI VÄLIKOE
	14.50 - 16.10	MAB3 ESRI
MARRASKUU		
ma 7.11.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA3 MASI
	14.50 - 16.10	MAB3 ESRI
ma 14.11.	8.00 - 9.20	TE3 JUHO
	9.30 - 10.50	ÄI4 EEHE
	11.00 - 13.00	YH3 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA3 MASI
	14.50 - 16.10	MAB3 ESRI
ma 21.11.	8.00 - 9.20	ÄI4 KOE
	9.30 - 10.50	
	11.00 - 13.00	MAB3 ESRI
	13.20 - 14.40	YH3 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA3 MASI
ma 28.11.	8.00 - 9.20	ENA3 MASI
	9.30 - 10.50	MAB3 ESRI
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	TE3 KOE
	14.50 - 16.10	

3. PERIODI 30.11.2022 - 7.2.2023**JOULUKUU****luokka A103**

ma 5.12.	8.00 - 9.20	YH3 KOE
	9.30 - 10.50	
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	
	14.50 - 16.10	
ma 12.12.	8.00 - 9.20	MAB3 KOE
	9.30 - 10.50	
	11.00 - 13.00	YH4 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA3 MASI
	14.50 - 16.10	TE4 JUHO
ma 19.12.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	YH4 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA3 KOE
	14.50 - 16.10	

TAMMIKUU

ma 9.1.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	YH4 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA4 MASI
	14.50 - 16.10	TE4 JUHO
ma 16.1.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	YH4 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA4 MASI
	14.50 - 16.10	TE4 JUHO
ma 23.1.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	YH4 ALMA
	13.20 - 14.40	ENA4 MASI
	14.50 - 16.10	TE4 JUHO
ma 30.1.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	TE4 JUHO
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA4 MASI

HELMIKUU

ma 6.2.	8.00 - 9.20	ÄI5 EEHE
	9.30 - 10.50	MAB4 ESRI
	11.00 - 13.00	ENA4 MASI
	13.20 - 14.40	TE4 JUHO
	14.50 - 16.10	YH4 ALMA

4. PERIODI 8.2. - 6.4.2023**HELMIKUU****luokka A103**

ma 13.2.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	TE4 JUHO
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA4 MASI

ma 27.2.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	TE4 JUHO
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA4 MASI

MAALISKUU

ma 6.3.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	TE4 JUHO
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA4 MASI

ma 13.3.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	TE4 JUHO
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA4 MASI

ma 20.3.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	TE4 JUHO
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA4 MASI

ma 27.3.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	TE4 JUHO
	11.00 - 13.00	ÄI5 EEHE
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	ENA4 MASI

HUHTIKUU

ma 3.4.	8.00 - 9.20	ÄI5 EEHE
	9.30 - 10.50	ENA4 MASI
	11.00 - 13.00	YH4 ALMA
	13.20 - 14.40	TE4 JUHO
	14.50 - 16.10	MAB4 ESRI

5. PERIODI 11.4. – 3.6.2023**HUHTIKUU****luokka A103**

ma 10.4.	EI OPETUSTA, PÄÄSIÄINEN	
ma 17.4.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	ENA4 MASI
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	TE4 JUHO

ma 24.4.	8.00 - 9.20	ÄI5 KOE
	9.30 - 10.50	
	11.00 - 13.00	ENA4 MASI
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	TE4 JUHO

TOUKOKUU

ma 1.5.	EI OPETUSTA, VAPPU	
----------------	---------------------------	--

ma 8.5.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	ENA4 MASI
	13.20 - 14.40	TE4 KOE
	14.50 - 16.10	

ma 15.5.	8.00 - 9.20	MAB4 ESRI
	9.30 - 10.50	ÄI5 EEHE
	11.00 - 13.00	ENA4 MASI
	13.20 - 14.40	YH4 KOE
	14.50 - 16.10	

ma 22.5.	8.00 - 9.20	MAB4 KOE
	9.30 - 10.50	
	11.00 - 13.00	ENA4 MASI
	13.20 - 14.40	YH4 ALMA
	14.50 - 16.10	TE4 JUHO

ma 29.5.	8.00 - 9.20	ENA4 KOE
	9.30 - 10.50	
	11.00 - 13.00	MAB4 ESRI
	13.20 - 14.40	TE4 JUHO
	14.50 - 16.10	YH4 ALMA

KOEPÄIVÄT

26.9.	9.30 – 10.50	Äidinkieli 4 (ÄI4) - välikoe
-------	--------------	-------------------------------------

3.10.	8.00 – 9.20	Terveystieto 3 (TE3) - välikoe
-------	-------------	---------------------------------------

10.10.	11.00 – 12.20	Yhteiskuntaoppi 3 (YH3) - välikoe
--------	---------------	--

24.10.	14.50 – 16.10	Matematiikka 3 (MB3) - välikoe
--------	---------------	---------------------------------------

31.10.	13.20 – 14.40	Englanti 3 (EA3) - välikoe
--------	---------------	-----------------------------------

21.11.	8.00 – 11.00	Äidinkieli 4 (ÄI4) - koe
--------	--------------	---------------------------------

28.11.	13.20 – 16.20	Terveystieto 3 (TE3) - koe
--------	---------------	-----------------------------------

5.12	8.00 – 11.00	Yhteiskuntaoppi 3 (YH3) - koe
------	--------------	--------------------------------------

12.12.	8.00 – 11.00	Matematiikka 3 (MAB3) - koe
--------	--------------	------------------------------------

19.12.	13.20 – 16.20	Englanti 3 (ENA3) - koe
--------	---------------	--------------------------------

24.4.	8.00 – 11.00	Äidinkieli 5 (ÄI5) - koe
-------	--------------	---------------------------------

8.5.	13.20 – 16.20	Terveystieto 4 (TE4) - koe
------	---------------	-----------------------------------

15.5.	13.20 – 16.20	Yhteiskuntaoppi 4 (YH4) - koe
-------	---------------	--------------------------------------

22.5.	8.00 – 11.00	Matematiikka 4 (MAB4) - koe
-------	--------------	------------------------------------

29.5.	8.00 – 11.00	Englanti 4 (ENA4) - koe
-------	--------------	--------------------------------

UUUSINTAKUULUSTELUPÄIVÄT

jakso	uusintapäivä	klo	ilmoittautuminen viimeistään
I	ke 24.8.2022	13.15 – 16.15	ke 17.8.2022
II	ke 9.11.2022	13.15 – 16.15	ke 2.11.2022
III	ke 11.1.2023	13.15 – 16.15	ke 4.1.2023
IV	ke 8.3.2023	13.15 – 16.15	pe 3.3.2023
V	ke 19.4.2023	13.15 – 16.15	ke 12.4.2023
V	ke 3.5.2023	13.15 – 16.15	pe 28.4.2023

Opintojaksojen sisällöt - ENGLANTI

ENA1

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1op)

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettelu kielten opiskelulle
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin tutustuminen
- toisiinsa tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuoro-vaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ENA2

Englanti globaalina kielenä (3op)

- englanti äidinkielenä, toisena kielenä, virallisena kielenä, globaalina kielenä
- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- kansainväliset suhteet
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; englannin variantteja ja vertailua muihin kieliin
- viestintätäyly erilaisissa medioissa

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ENA3

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2op)

- luova toiminta
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle
- itseilmaisu identiteetin rakentumisessa

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ENA4

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä (2op)

- vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo
- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ENA5

Kestävä tulevaisuus ja tiede (2op)

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys
- englanti tieteen kielenä, tieteellisen tekstin piirteet

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ENA6

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2op)

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

Opintojaksojen sisällöt - MATEMATIIKKA

MAY1

Luvut ja yhtälöt (2op)

- lukujoukot ja peruslaskutoimitukset
- luvun vastaluku, käänteisluku ja itseisarvo
- prosenttilaskenta
- potenssin laskusäännöt (eksponenttina kokonaisluku)
- suoraan ja kääntäen verrannollisuus
- funktio, kuvaajan piirto ja kuvaajan tulkinta
- ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- yhtälöpari
- neliö- ja kuutiojuuri
- potenssifunktio ja potenssiyhtälö (asteluvut 2 ja 3)

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

MAB2

Lausekkeet ja yhtälöt (2op)

- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- aritmeettinen lukujono ja summa
- geometrinen lukujono ja summa

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

MAB3

Geometria (2op)

- kuvioiden yhdenmuotoisuus
- suorakulmaisen kolmion trigonometria
- Pythagoraan lause ja Pythagoraan lauseen käänteislause
- kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen
- geometrian menetelmien käyttö tasokoordinaatistossa

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

MAB4

Matemaattisia malleja (2op)

- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- eksponenttiyhtälön ratkaiseminen
- ennusteet ja mallin hyvyys

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

MAB5

Tilastot ja todennäköisyys (2op)

- tilastoaineiston havainnollistaminen ja tunnuslukujen määrittäminen
- regression ja korrelaation käsitteet
- havainto ja poikkeava havainto
- ennusteiden tekeminen
- todennäköisyyden käsite
- yhteen- ja kertolaskusääntö
- kombinaatiot ja tuloperiaate
- todennäköisyyslaskennan malleja

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

MAB6

Talousmatematiikan alkeet (1op)

- suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen
- indeksi
- korkokäsite, yksinkertainen korko
- verotus
- valuutat

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

MAB7

Talousmatematiikka (1op)

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

Opintojaksojen sisällöt - TERVEYSTIETO

TE1

Terveys voimavarana (2op)

Terveyden kokonaisvaltaisuus

- terveyttä määrittävät keskeiset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit
- terveyttä ja elintapoja selittävät keskeiset sosiaalipsykologiset teoriat ja mallit: suunnitellun käyttäytymisen teoria, sosiaalis-kognitiivinen teoria, terveysuskomusmalli, muutosvaihemalli
- terveyskulttuurisia ilmiöitä: terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyteen sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot

Kehon ja mielen hyvinvoinnin keskeiset perusteet

- terveyttä edistävä ravinto, liikunta, lepo, uni sekä painonhallinta
- seksuaalisuus, seksuaaliterveys, seksuaalioikeudet
- mielenterveyttä suojaavat yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät
- stressi ja kriisit mielenterveyttä kuormittavina tekijöinä
- keinoja kuormituksen hallintaan
- opiskeluhuvinvointi

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

TE2

Terveys ja ympäristö (2op)

Terveyteen liittyvän tiedon hankinta, arviointi ja tulkinta

- tieteellinen tieto ja arkitieto, ajattelun vinoumia, tutkimusprosessin vaiheet, tutkimustiedon luotettavuuden arviointi
- terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja, terveysviestinnän merkityksen ja luotettavuuden arviointi
-

Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus

- rakennetun ympäristön, luonnonympäristön ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen
- kestävä kehitys ja terveys
- ympäristöjen turvallisuus ja väkivallan ehkäisy
- työhyvinvointi
-

Mielihyvä ja riippuvuus

- riippuvuuteen vaikuttavat biologiset, psyykkiset ja sosiaaliset mekanismit
- keskeiset aine- ja toiminnalliset riippuvuudet, riippuvuuksien syitä ja ehkäisykeinoja, riippuvuuksien aiheuttamia haittoja

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

TE3

Terveys ja yhteiskunta (2op)

Terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy eri aikakausina

- terveyskäsityksiä ja sairauksien selitysmalleja
- keskeisiä väestöjen terveyteen vaikuttaneita yhteiskunnallisia, tieteeseen ja teknologiaan liittyviä tekijöitä
- tulevaisuuden terveyshaasteita ja mahdollisuuksia

Sairaudet ja hoito

- epidemiologinen siirtymä, keskeiset tarttumattomat ja tartuntataudit
- sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen, tuottaminen ja käyttäminen
- itsehoito ja omahoito

Eettiset kysymykset

- eettisen analysoinnin näkökulmia: hyveet, seuraukset, oikeudet, velvollisuudet, motiivit, arvot ja normit
- keskeisiä terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä, kuten hedelmöityshoidot, abortti, elintapoihin liittyvä vapaus ja vastuu, seulonnat, geeniteknologia, eutanasia
- terveydenhuollon eettiset periaatteet, potilaan oikeudet, priorisointi
- terveys ja terveyden eriarvoisuus Suomessa ja globaalisti sekä niihin vaikuttaminen

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

TE4

Terveystiedon kertaus abeille (2op)

- keskeisten sisältöjen kertaus (opintojakso 1-3)
- terveystiedon käsitteiden tarkentaminen ja niiden käyttö vastauksissa
- pohditaan aihekokonaisuuksia ja rakennetaan käsittekarttoja
- harjoitellaan erilaisia vastaustekniikoita
- kurssi suoritetaan työstämällä erilaisia harjoitteita YO-kirjoituksiin

Opintojakson arviointi: suoritusmerkintä (S).

Opintojaksojen sisällöt - YHTEISKUNTAOPPI

YH1

Suomalainen yhteiskunta (2op)

Suomen yhteiskunnan rakenne

- Suomen väestön demografinen ja sosiaalinen rakenne
- väestörakenteen muutoksiin vaikuttavat tekijät

Demokratia ja oikeusvaltio

- ihmisoikeudet, kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet
- oikeuslaitos sekä tuomio- ja järjestysvalta

Hyvinvointi ja tasa-arvo

- yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus
- pohjoismaisen hyvinvointivaltion tehtävät, edut ja haasteet

Valta, osallistuminen ja vaikuttaminen

- yhteiskunnallisen vallankäytön muodot, demokraattinen päätöksenteko ja suomalainen sopimustyhteiskunta
- kansalaisen vaikuttamiskeinot ja aktiivisen kansalaisuuden merkitys
- Suomen paikallinen ja valtiollinen päätöksentekojärjestelmä
- median muuttuva merkitys ja mediavaikuttaminen

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

YH2

Taloustieto (2op)

Kansantalous ja sen toimijat

- talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon luonne ja muodostuminen
- kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien, yritysten ja kansantalouden vuorovaikutus
- oman talouden hoito: säästäminen, kuluttaminen ja velkaantuminen

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus markkinoilla
- työ, yrittäjyys ja yritykset

Suomi globaalina talouden osana

- rahoitusmarkkinat, säästäminen, sijoittaminen ja riskien hallinta
- talouden häiriöt, suhdannevaihtelut, niiden taustat ja seuraukset

Talouspolitiikka

- kestävän talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat
- julkinen talous ja sen tasapaino
- talouspolitiikan toimijat, keinot ja haasteet

Voidaan käsitellä myös Lohjan paikallisia asioita.

YH3

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (2op)

Globaalit haasteet, globalisaatio ja verkottuminen

- ympäristö, ilmastonmuutos, väestö ja kestävä tulevaisuus
- kansainvälisen yhteistyön toimijat ja mahdollisuudet
- Suomi ja Pohjoismaat osana globaaleja verkostoja
- kansalaisuus ja vaikuttaminen Euroopassa ja globaalisti Eurooppalaisuus ja Euroopan yhdentyminen
- eurooppalainen identiteetti, arvot ja yhteiskuntien moninaisuus
- Suomi osana EU:n päätöksentekoa
- EU:n talous- ja aluepolitiikka
- EU globaalina toimijana

Turvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä

- paikallinen ja kansallinen turvallisuus
- Suomen ja EU:n turvallisuuspolitiikka
- muuttuvat turvallisuusuhat ja niiden ratkaisumahdollisuudet

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

YH4

Lakitieto (2op)

Oikeusjärjestyksen perusteet

- juridiikan peruskäsitteet ja perusoikeudet
- oikeudellisen tiedon lähteet ja niiden käyttö
- oikeus ja oikeudenmukaisuus yhteiskunnallisena ilmiönä
- oikeusjärjestys ja tuomioistuinlaitos

Kansalaisten yleisimpien oikeustoimien perusteet seuraavilla alueilla

- sopimus- ja vahingonkorvausoikeus
- perhe- ja jäämistöoikeus
- varallisuusoikeus
- tekijänoikeudet ja kuluttajaoikeus
- työoikeus
- asumiseen liittyvä sopimusoikeus
- hallinto-oikeus ja hyvä hallintotapa
- prosessi- ja rikosoikeus
- ympäristöoikeus

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

YH5

Yhteiskuntaopin abikertaus (2op)

- opintojakso on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville
- opintojaksojen 1–4 keskeisten sisältöjen kertaus
- annetaan ohjeita yo-kokeeseen valmistautumiseen
- opintojaksolla voidaan kirjoittaa harjoitus-esseitä ja pitää mahdollisesti koe

Opintojakson arviointi: suoritusmerkintä (S).

Opintojaksojen sisällöt - ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

ÄI1

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2op)

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kohderyhmän, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisu-
tapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuolto

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ÄI2

Kieli- ja tekstitietoisuus (1op)

- erilaiset käsitykset kielestä: kieli rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä
- monilukutaidon käsite, laaja tekstikäsite, tekstilajin käsite
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ÄI3

Vuorovaikutus 1 (1op)

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ÄI4

Kirjallisuus 1 (2op)

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kirjallisuuden tulkinnan erilaisia lähestymistapoja

Opintojakson arviointi: arvosana 4 – 10.

ÄI5

Tekstien tulkinta 1 (2op)

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja -hallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

Opintojakson arviointi: arvosana 4 – 10.

ÄI10

Kirjoittaminen 2 (2op)

- kantaa ottavien ja pohtivien tekstien suunnittelu ja tuottaminen
- tiedonhallinnan taidot, lähteiden arviointi, lähdekritiikki, tekijänoikeudet
- kirjoittamisen eri vaiheiden ja ajankäytön hallinnan harjoittelu
- aiheen rajaaminen, näkökulman ja aineistojen valinta, aineistojen käyttötavat tekstissä
- tekstin muokkaaminen ja viimeistely, tekstin omaäänisyys, kielen- ja tekstinhuolto.

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

ÄI11

Tekstien tulkinta 2 (2op)

- monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien analyysi ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö
- erilaisia tapoja tulkita tekstejä
- tekstin sijoittaminen tilanne- ja kulttuurikontekstiinsa
- monimuotoisten tekstien tavat rakentaa merkityksiä, esimerkiksi ilmaisutavat ja -muodot sekä rakenteet.

Opintojakson arviointi: arvosana 4 - 10.

OPPIKIRJAT

Englanti

2. vuositaso	ENA3: Elements 3 (SanomaPro) digi ENA4: Elements 4 (SanomaPro) digi
--------------	--

Matematiikka

2. vuositaso	MAB3: Moodi Lyhyt matematiikka 3 (Sanomapro) digi MAB4: Moodi Lyhyt matematiikka 4 (Sanomapro) digi
--------------	--

Terveystieto

2. vuositaso	TE3: Terve 3 (LOPS21 SanomaPro) digi TE4: Opettajan materiaali
--------------	---

Yhteiskuntaoppi

2. vuositaso	YH3: Forum Yhteiskuntaoppi 3. Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (Otava) LOPS 2021 YH4: Jokaisen oikeustieto (Sanomapro) digikirja
--------------	--

Äidinkieli

2. vuositaso	Kaikkiin moduuleihin Särnä Tietokirja LOPS 2021 (Otava) printti ÄI4: Särnä oppikirja ja tehtäväkirja 4, LOPS 2021 (Otava) digi ÄI5: Särnä oppikirja ja tehtäväkirja 5, LOPS 2021 (Otava) digi
--------------	---

Oppivelvollisuuden laajentuminen / Ei oppivelvollinen

Oppivelvollisuuden laajentaminen ei koske vuonna 2003 tai sitä aiemmin syntyneitä henkilöitä.

Ne opiskelijat, jotka eivät kuulu oppivelvollisuuden piiriin hankkivat itse opiskelua varten

- opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit
- opintojen suorittamiseen tarvittavan tietokoneen sekä laskinlisenssin

Ei oppivelvolliset huolehtivat itse myös ylioppilastutkinnon koemaksuista.

LUKIO-OPISKELU

Lukio-opiskelun tavoitteet

Lukio-opiskelun päätavoite on saavuttaa ne tiedot ja valmiudet, jotka vaaditaan opintojen jatkamiseksi yliopistoissa, tiede- ja taidekorkeakouluissa, ammattikorkeakouluissa sekä ylioppilaspohjaisissa ammatillisissa perustutkinnoissa. Lukion päättötutkinto on ylioppilastutkinto, josta ylioppilastutkintolautakunta antaa todistuksen.

Ammatillista perustutkintoa opiskellessa voi samanaikaisesti suorittaa myös ylioppilastutkinnon. Opiskelijalla on

mahdollisuus suorittaa ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettavat neljän/viiden pakollisen aineen lukiokurssit osana ammatillista perustutkintoaan, osallistua ylioppilaskirjoituksiin ja saada ylioppilastutkintotodistus. Lukio-opinnot hyväksytään ammatilliseen perustutkintoon kuuluvaksi. Opintoja suoritetaan rinnakkain ammatillisessa oppilaitoksessa ja lukiossa. Kahden tutkinnon suorittaminen edellyttää pitkäjänteisyyttä ja tavoitteellista opintojen suunnittelua.

Opiskelu lukiossa

Lukuvuosi on jaettu viiteen periodiin. Lähiopetuspäivät ovat aina maanantaisin opintotarjottimen mukaan (sivut 4-8). Opintojakson opiskelun jälkeen pidetään opiskeluista aiheista koe (sivu 9). Kokeen kesto on kolme tuntia (180 minuuttia). Kokeessa on oltava paikalla vähintään 1 ½ tuntia.

Jokaisen lukiossa opiskelevan henkilön on noudatettava järjestyssääntöjä, jotka löytyvät www.lyll.fi – Lukio – Järjestyssäännöt.

Opiskelutekniikka

Opiskeluun tarvitaan ammattitaitoa. Sitä kutsutaan opiskelutekniikaksi. Lukio-opinnoissa opiskelutekniikkaan kuuluvat ainakin seuraavat seikat:

- Työrauha ja viihtyisä ympäristö, joiden tulee olla jokaisen opiskelijan oikeus.
- Määrätietoisuus ja pitkäjänteisyys opiskelussa. Tulokset, joita mitataan todistusnumeroilla ja ylioppilaskirjoitusten arvosanoilla, saattavat merkitä oman elämänuran kannalta hyvin paljon.
- Itsenäisyys ja vastuullisuus. Nuori on itse vastuussa omasta opiskelustaan.
- Älyllinen uteliaisuus, halu tietää ja osata. Lukio-opiskelu on varsin teoreettista, mutta se ei saa olla pelkkää ulkolukua ja pänttäämistä. On pyrittävä syvemmälle, oivaltavaan ja soveltavaan tietoon.
- Opiskelu lukiossa on erilaista kuin perusopetuksessa. Kotitehtävät lisääntyvät ja koealueet pitenevät. Tämä

vaatii säännöllistä työntekoa ja aikatauluttamista. Kokeita on joka periodin viimeisellä viikolla, ns. arviointiviikolla. Kokeita voidaan pitää myös periodin puolivälissä päättyvien opintojaksojen osalta.

- Lukio-opiskelu vaatii motivaatiota ja oman opiskelutaidon kehittämistä. Koulumenestys saattaa aluksi laskea, kunnes oppii tehokkaan opiskelutekniikan. Itsenäisen työn ja oman vastuun osuus lukiossa on suuri. Koulutyön onnistumisen edellytys on, että opiskelija omakohtaisesti kokee opiskelun mielekkääksi ja omien tarpeittensa mukaiseksi. Ulkopuolelta tuleva painostus tuottaa harvoin hyviä opiskelutuloksia. Hyvän tietopohjan oman opiskelutekniikkansa kehittämiseen saa eri oppiaineiden tunteilla sekä lukion psykologian ja opinto-ohjauksen ensimmäisellä opintojaksolla.

Koejärjestys!

- Koejärjestys on kaikkia opiskelijoita velvoittava.
- Matkapuhelinten, kellojen ja muiden teknisten laitteiden hallussapito on kokeen aloitusajankohdasta alkaen ehdottomasti kielletty.
- Laskimien ja taulukkokirjojen osalta noudatetaan matemaattisten aineiden opettajien antamia ohjeita.
- Valvoja jakaa kaikki koepaperit koetilaisuudessa.
- Kokeessa opiskelijalla saa olla mukana kynät, kumit, viivoittimet, harpit ja teroittimet (ei penaalia).
- Sähköisessä kokeessa pitää olla mukana kaikki tarvittavat välineet (lappäri, kuulokkeet).

- Mahdolliset eväät tulee pakata läpinäkyviin pusseihin, juomapulloissa ei saa olla etikettejä.
- Kokeesta myöhästyneitä ei oteta kokeeseen sen jälkeen, kun samassa kokeessa ollut opiskelija on poistunut koetilaisuudesta.
- Huom! Koejärjestystä valvotaan mm. satunnaisin tarkastuksin. Koejärjestyksen rikkomisesta seuraa koesuorituksen mitätöinti ja opiskelijalle huomautus. Koejärjestyksen törkeästä rikkomisesta annetaan kirjallinen varoitus.

LUKIO-OPISKELU

Arvioinnit

Kurssin arviointi

Kurssien tietoja ja taitoja arvostellaan toisistaan riippumatta asteikolla 4 - 10;

- 4.....hylätty
 5.....välttävä
 6.....kohtalainen
 7.....tydyttävä
 8.....hyvä
 9.....kiitettävä
 10.....erinomainen

numeroin. Soveltavat kurssit arvioidaan joko numero- tai suoritusmerkinnällä (S).

Kurssikokeet ovat laajoja eli summatiivisia tai pienempää opiskurssin osaa mittaavia eli formatiivisia välikokeita; eräät kurssit voidaan arvostella ilman summatiivisia kokeita. Kurssin yhteissuunnittelussa sovitaan, miten eri suoritukset ja osiot vaikuttavat arvosteluun.

Kunkin oppiaineen pakolliset ja syventävät kurssit arvioidaan

Periodiarviointi

Kahden tutkinnon opiskelijoiden opintopistekertymä on seuraavanlainen:

	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso
1. opiskeluvuosi			10		20
2. opiskeluvuosi			30		40
3. opiskeluvuosi			48		54

Arvosanojen siirroista ammatilliseen tutkintoon päättää kukin ammatillinen oppilaitos itsenäisesti.

HUOM.

Jos opiskelija suorittaa opintoja myös Lohjan lukion aikuislinjalla, niin opiskelijan on pyydettävä todistus suoritetuista opinnoista aikuislinjan toimistosta. Opiskelijan on toimitettava todistus Lohjan Yhteislyseon lukion apulaisrehtorille. Tämän jälkeen päivälukiossa tehdään hyväksiluvut suoritetuista kursseista.

Periodiarvioinnissa voi olla arvosanojen lisäksi seuraavia merkintöjä:

S = hyväksytyn opintojakson suoritusmerkintä

tummennettu arvosana = päätyneen jakson arvosana

O (osallistunut) = Opiskelija on ollut poissa kokeesta hyväksyttävän syyn vuoksi. Hyväksyttävä syy on ilmoitettava viimeistään koeaamuna.

LUKIO-OPISKELU

Uusintakoe

- Opintojakson arvosanaa on mahdollista korottaa ainoastaan yhden kerran uusintakuulustelussa lukuvuosisuunnitelman mukaisesti.
- Hylätyn arvosanan korottaminen on suositeltavaa ensi tilassa.
- Jokaisen periodin jälkeen on yksi uusintakuulustelukerta, jossa voi korottaa hylättyjä arvosanoja.
- Hyväksytyt opintojakson voi yrittää korottaa uusintakokeessa yhden kerran. Hyväksytyjen opintojaksojen uusintapäivät järjestetään kaksi kertaa lukuvuodessa.
- Ilmoittautuminen tehdään sähköisesti Wilmassa annettuun päivämäärään mennessä ja ilmoittaminen on sitova.
- Uusintatilaisuudessa voi suorittaa enintään kaksi koetta.
- Opintojaksojen suorituksista parempi jää voimaan.
- Jos uusinta on käytetty, korotus voi tapahtua vain osallistumalla opintojaksolle uudestaan.
- Opiskelijan, joka ilmoittautuu uusintaan, mutta jää saapumatta ilman pätevää syytä, katsotaan käyttäneen uusintakertansa.
- Poissaolosta ilmoittaminen on tehtävä Wilmaviestillä ennen uusintakoetta kokeen opettajalle.
- Uusintakuulusteluun voi osallistua lukio-opintojen aikana, jos yrityskerta on käyttämättä.

UUUSINTAKUULUSTELUPÄIVÄT

jakso	uusintapäivä	klo	ilmoittautuminen viimeistään
I	ke 24.8.2022	13.15 – 16.15	ke 17.8.2022
II	ke 9.11.2022	13.15 – 16.15	ke 2.11.2022
III	ke 11.1.2023	13.15 – 16.15	ke 4.1.2023
IV	ke 8.3.2023	13.15 – 16.15	pe 3.3.2023
V	ke 19.4.2023	13.15 – 16.15	ke 12.4.2023
V	ke 3.5.2023	13.15 – 16.15	pe 28.4.2023

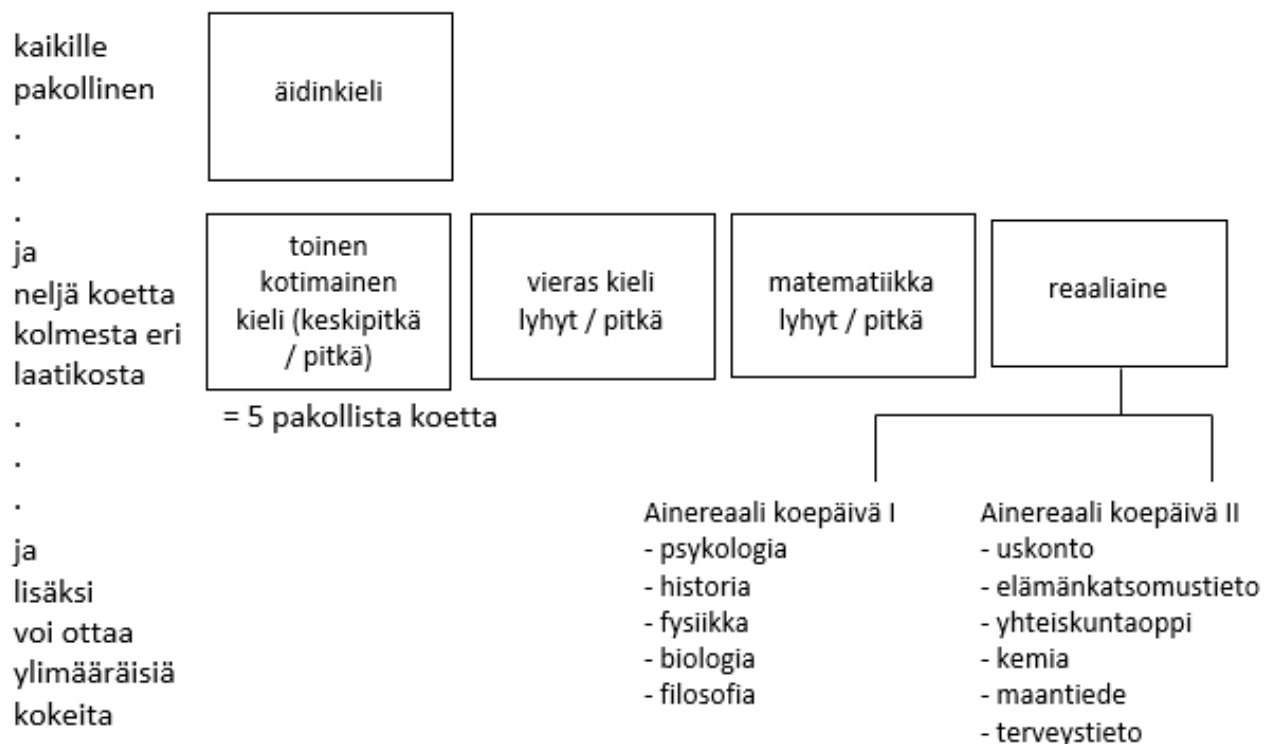
YLIOPPILASTUTKINTO

(katso myös www.ylioppilastutkinto.fi)

Ylioppilastutkinnon tarkoituksena on saada selville, ovatko opiskelijat omaksuneet lukion opetus suunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukion tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyysden.

Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana (ks. kuitenkin kohta Hylätyn kokeen uusiminen). Tutkinnon suorittaminen katsotaan aloitetuksi, kun ilmoittaudut ensimmäisen kerran tutkintoon. Tutkintoosi kuuluu vähintään viisi koetta, joista **äidinkielen koe on kaikille pakollinen**. Voit valita **neljä** muuta tutkintosi **pakollista koetta kolmesta eri ryhmästä**: toisen kotimaisen kielen koe (keskipitkä tai pitkä), vieras kieli (lyhyt tai pitkä), matematiikan koe (lyhyt tai pitkä) ja reaaliaineen koe. Tutkintosi pakollisiin kokeisiin tulee **sisältyä** vähintään **yksi pitkän oppimäärän koe**. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. Tutkintokieli on suomi. Sinun on suoritettava kaikki tutkintoosi sisältyvät kokeet samalla kielellä.

Sinulle annetaan ylioppilastutkintotodistus, kun olet hyväksytysti suorittanut viisi pakollista koetta ja myös saanut lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisen tutkinnon suorittamisesta.

Syksyn tutkintoon ilmoittautuminen päättynyt **5.6.**

Kevään tutkintoon ilmoittautuminen viimeistään **1.12.**

Ilmoittautuminen

Kevään tutkintoon on ilmoitettava viimeistään 1.12. ja syksyn tutkintoon viimeistään 5.6. Ilmoittautumishakemus (Wilma-lomake) jätetään lukion toimistoon kirjallisena. Sinun tai valtuuttamasi henkilön on allekirjoitettava hakemus. Tarkista, että kaikki tietosi on merkitty lomakkeeseen oikein. Ilmoittautuminen on sitova. Ilmoittautuessasi tekemiäsi valintoja, jotka koskevat aineyhdistelmää, kokeen pakollisuutta tai ylimääräisyyttä tai kokeen tasoa, et voi jälkikäteen muuttaa. Lautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe. Voit kirjallisesti peruuttaa rehtorin hyväksymän ilmoittautumisesi kevään tutkintoon viimeistään 1.12. ja syksyn tutkintoon viimeistään 5.6. Määräajan päätyttyä tapahtuneen ilmoittautumisen lautakunta voi hyväksyä vain erityisen painavasta syystä.

Tutkintomaksut

TUTKINTOMAKSUT	
Perusmaksu	-
Koekohtainen maksu	34 €
Maksu oikaisuvaatimuksesta / aine	50 €

Oppivelvollisuuden laajeneminen vaikuttaa ylioppilastutkinnosta perittäviin tutkintomaksuihin. Maksuttomuus koskee pääasiassa niitä opiskelijoita, jotka aloittavat lukion syksyllä 2021 tai myöhemmin.

Osallistumisoikeus

Ammatillisen tutkinnon suorittanut

Henkilöllä on vähintään 180 osaamispisteen laajuisen ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavan aiemman tutkinnon perusteella oikeus osallistua ylioppilastutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin ilman lisäopintoja (lukiolaki 534/2017, 18 a §, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017).

Jos kokelas on suorittanut muun kuin yllämainitun vähintään kaksivuotisen perusopetuksen tai sitä aikaisemmalle oppimäärälle perustuvan ammatillisen tutkinnon tai opinnot, häneltä vaaditaan, että hän on opiskellut vähintään kaksi pakollista lukiokurssia niissä oppiaineissa, joiden kokeisiin hän haluaa osallistua. Jos oppiaineessa ei ole kahta pakollista lukiokurssia, edellytetään vähintään kahden lukiokurssin opiskelua kyseessä olevassa oppiaineessa.

Lautakunta määrää hakemuksesta vaadittavat lisäopinnot sellaiselle henkilölle, joka osallistuu tutkintoon tai sen kokeisiin kaksivuotisten perusopetuksen oppimäärään perustuvien saman alan ammatillisten perusopinnot perusteella.

Oppisopimuskoulutuksen suorittaneen henkilön on pyydettävä lautakuntaa määräämään lisäopinnot, jotka ovat vähintään samat kuin ne lisäopinnot, jotka vaaditaan kahden vuoden opintoja edellyttäneen ammatillisen tutkinnon suorittaneelta henkilöltä.

Lisäopintojen määräämistä haetaan kirjallisesti lautakunnalta. Hakemukseen on liitettävä lukion rehtorin lausunto, josta tulee ilmetä ammatillisten opintojen laatu ja ajallinen kesto.

Muulla kuin Suomessa suoritetun ammatillisen tutkinnon perusteella osallistumisoikeutta hakevan henkilön on hankittava Opetushallitukselta lausunto ulkomaisesta ammatillisesta tutkinnosta. Lausunto toimitetaan lukion rehtorille ilmoittautumisen yhteydessä. Lukion rehtori ratkaisee osallistumisoikeutta koskevan asian lain ylioppilastutkinnon järjestämisestä 4 §:n mukaisesti. Osallistumisoikeutta hakevalla henkilöllä on oikeus hakea oikaisua rehtorin päätökseen (L 672/2015, 15 §).

Rehtorin tehtävänä on tutkia, täyttääkö kokelas kokeisiin osallistumiselle säädetyt edellytykset (L 672/2005, 4 §). Lukion rehtori voi evätä osallistumisen ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä lukiolain 18 a §:ssä osallistumiselle säädetyjä edellytyksiä. Rehtorin tulee antaa osallistumisoikeuden epäämisestä perusteltu kirjallinen päätös. Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua aluehallintovirastolta. Aluehallintoviraston päätökseen tässä momentissa tarkoitettussa asiassa haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään (L 672/2005, 15 §).

Jos tutkintoon ilmoittautunut kokelas ei täytä säädettyjä osallistumisehtoja, rehtori on velvollinen ilmoittamaan asiasta lautakunnalle. Ilmoitus tehdään lautakunnan sähköisessä asiointissa välittömästi viimeisen kirjallisen kokeen koepäivän jälkeen. Koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta johon hän ei ole saanut osallistumisoikeutta, poistetaan lautakunnassa kokelaan aineyhdistelmästä. Tätä ei katsota kokeen yrityskerraksi.

Ammatillisen tutkinnon suorittaneen osallistumisajankohta

Henkilö, joka suorittaa 180 osaamispisteen laajuista ammatillista perustutkintoa, voi osallistua ylioppilastutkintoon opintojen ollessa vielä kesken. Häneltä edellytetään kuitenkin vähintään 90:ää osaamispistettä vastaavan osaamisen suorittamista ennen tutkintoon osallistumista (L 534/2017, 18 a §).

Tutkinnon hajauttaminen

Uuden asetuksen mukaan ylioppilastutkinto voidaan suorittaa hajautettuna enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana. Tutkinnon voi aloittaa keväällä tai syksyllä.

Kokeet järjestetään kahdesti vuodessa ja molemmat tutkintokerrat ovat samanveroisia. Kokelas voi osallistua kokeisiin opiskeltuaan asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit. Koetehtävät laaditaan oppiaineen pakollisten ja syventävien kurssien perusteella.

Pakolliset ja ylimääräiset kokeet

Kokelaan tutkintoon kuuluu vähintään viisi koetta, joista äidinkielen koe on kaikille pakollinen. Kokelas valitsee neljä muuta tutkintonsa pakollista koetta seuraavien neljän kokeen joukosta: toisen kotimaisen kielen koe, yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Kokelas voi lisäksi sisällyttää tutkintoonsa yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. (L 766/2004, 18 §)

Ylioppilastutkintoon voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa (L 672/2005, 6 §).

Ylioppilastutkintoon kuuluvien kokeiden tehtävät laaditaan kussakin oppiaineessa niiden kurssien oppimäärien mukaan, joista lukiolain 10 §:n 1 momentin (L 1044/2013) nojalla säädetään lukiokoulutuksen tuntijaon mukaisina pakollisina kursseina ja syventävinä opintoina tarjottavina kursseina (A 915/2005, 1 §).

Matematiikassa ja toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet. Vieraissa kielissä voidaan järjestää kahden eri tason mukaiset kokeet. (L 672/2005, 2 §) Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, kumman tason mukaiseen kokeeseen hän edellä mainituissa aineissa osallistuu. Vähintään yhden tutkinnon pakollisista kokeista tulee olla ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu vaativampi koe tai toisen kotimaisen kielen kokeena suoritettu äidinkielen koe (L 672/2005, 6 §).

Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on suorittanut hyväksytysti pakolliset kokeet. Tutkinto tulee suoritetuksi pakollisessa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä, jos arvosana ei Ylioppilastutkintolautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan estä tutkintotodistuksen antamista eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen. (L 672/2005, 6 §)

Äidinkielen koe

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaksiosainen. Kokelaan on osallistuttava sekä **lukutaidon kokeeseen**, että **kirjoitustaidon kokeeseen**. Molemmat kokeet otetaan huomioon lopullista arvosanaa määrättäessä, ja molemmista kokeista vaaditaan suoritus hyväksytyyn arvosanaan.

Lukutaidon kokeessa vastataan yhteensä kahteen tehtävään. Yksittäinen tehtävänanto voi olla yksi- tai kaksiosainen. Yksiosainen tehtävä edellyttää yhtenäisen pidemmän tekstin tuottamista ja kaksiosainen kahden lyhyemmän tekstin tuottamista. Vastausten suositeltavat pituudet ilmoitetaan tehtävänannon yhteydessä. Vastaustilassa on käytössä merkkimäärälaskuri, joka ilmoittaa käytetyt merkit. Vastaustilaa ei kuitenkaan ole rajattu tiettyyn merkkimäärään. Lukutaidon kokeessa vastauksia ei etsiköidä.

Kirjoitustaidon kokeessa tehtävänä on tuottaa pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti aineistojen avulla. Kokelas valitsee 5-7 aiheesta yhden, täsmentää tai rajaa näkökulmansa ja kirjoittaa tekstin teemaan liittyviä aineistoja hyödyntäen. Kokelaan on käytettävä vähintään kahta aineistoa omassa tekstissään. Teksti otsikoidaan valitun näkökulman mukaisesti. Tekstin sopiva pituus on noin 6 000 merkkiä ilman sanavälejä laskettuna. Tämä merkkimäärä ei kuitenkaan ole normi vaan suositus. Vastaustilassa on käytössä merkkimäärälaskuri, mutta vastaustilaa ei rajoiteta.

Suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe

Kokelas, jonka äidinkieli on jokin muu kieli kuin suomi, ruotsi tai saame ja hän on opiskellut mainitun oppimäärän mukaiset opinnot, voi korvata tutkinnossa pakollisen äidinkielen kokeen suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeella. Suomi/ruotsi toisena kielenä -koe suoritetaan äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen toisena kirjoituspäivänä.

Toisen kotimaisen kielen koe

Toisen kotimaisen kielen koe on joko ruotsin tai suomen kielen koe. Kokeessa järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet (L 672/2005, 2 §). Toinen kokeista perustuu pitkään ja toinen keskipitkään oppimäärään. Pitkään oppimäärään perustuvalla kokeella tarkoitetaan peruskoulun vuosiluokilta 1–6 alkavan kielen (A1 tai A2) oppimäärään perustuvaa koetta. Pitkään oppimäärään perustuva koe on ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitettu vaativampi koe. Keskipitkään oppimäärään perustuvalla kokeella tarkoitetaan peruskoulun yläluokilta, yleensä 7. luokalta, alkavan kielen (B1) oppimäärään perustuvaa koetta. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, kumman tason mukaiseen kokeeseen hän osallistuu.

Vieraiden kielten koe

Ylioppilastutkintolautakunta päättää, missä vieraisissa kielissä kokeet järjestetään ja missä kielissä järjestetään kahden eri tason mukaiset kokeet (L 672/2005, 2 §).

Vieraan kielen koe järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason, pitkän ja lyhyen oppimäärän, mukaisena englannin, saksan, ranskan, venäjän ja espanjan kielessä. Pitkään oppimäärään perustuvalla kokeella tarkoitetaan peruskoulun vuosiluokilta 1–6 alkavan kielen (A1 tai A2) oppimäärään perustuvaa koetta. Lyhyeen oppimäärään perustuvalla kokeella tarkoitetaan lukiossa alkavan kielen (B3) oppimäärään perustuvaa koetta. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, kumman tason mukaiseen kokeeseen hän osallistuu.

Vieraan kielen lyhyessä oppimäärässä ei ole valtakunnallisesti määriteltyjä pakollisia kursseja. Koska lukion opetussuunnitelman perusteissa on kuitenkin määritelty lyhyen kielen päättövaiheen osaamisen taso, lähtökohtana kokeen laadinnassa ovat lukion B3-kielen kahdeksan kurssia.

Vieraan kielen lyhyen oppimäärän koe järjestetään edellä mainittujen kielten lisäksi seuraavissa kielissä: inarinsaame, pohjoissaame, koltansaame, latina, italia ja portugali. Latinan kielessä järjestetään kaksi eritasoista koetta, lyhyen oppimäärän ja laajemman oppimäärän koe. Koska latinan kielen laajemman oppimäärän koe perustuu peruskoulun seitsemänneltä luokalta alkavaan oppimäärään, se ei ole A-kielen oppimäärän mukaisesti laadittu vaativampi koe. Myös latinan kielen laajemman oppimäärän koe järjestetään vieraan kielen lyhyen oppimäärän koepäivänä.

Kokelas voi samalla tutkintokerralla osallistua vain yhteen vieraan kielen kokeeseen, joka perustuu pitkään oppimäärään. Lyhyeen oppimäärään perustuvia vieraan kielen kokeita voi suorittaa enintään kaksi yhden tutkintokerran aikana.

Matematiikan koe

Kokelas saa tutkinnossa suorittaa joko matematiikan pitkään tai lyhyeen oppimäärään perustuvan kokeen riippumatta siitä, minkä oppimäärän mukaan hän on matematiikkaa lukiossa opiskellut.

Reaaliaineiden kokeet

Reaaliaineissa järjestetään kokeet Ylioppilastutkintolautakunnan määräämällä tavalla uskonnossa, elämäkatsomustiedossa, psykologiassa, filosofiassa, historiassa, yhteiskuntaopissa, fysiikassa, kemiassa, biologiassa, maantieteessä ja terveystiedossa. Reaaliaineiden kokeissa tulee olla oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. (A 915/2005, 2§)

Hylätyn kokeen uusiminen

Syksyn 2019 tutkinnosta lähtien hylätyn kokeen voi uusia kolme kertaa tutkinnon suorittamisen aikana (L 502/2019, 16 §). Tämä koskee kaikkia kokelaita riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu.

Jos kokelas tulee hylätyksi jossakin pakollisessa kokeessa kolmannella tutkintokerralla, hän saa uusia hylätyn kokeensa kolme kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Pisimmillään tutkinnon suorittaminen voi siten ulottua kuuteen tutkintokertaan.

Hylättyä pakollista koetta uusiessasi voit halutessasi vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyempään oppimäärään perustuvaan kokeeseen. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että tutkintosi pakollisiin kokeisiin sisältyy yksi pitkän oppimäärän koe. Jos määräaika kuluu umpeen tai et selviydy toisellakaan uusimiskerralla, sinun on suoritettava koko tutkinto uudelleen.

Kun olet ilmoittautunut neljään pakolliseen kokeeseen ja tullut hylätyksi jossakin niistä, voit osallistua tutkintoon vain hylätyn tai hyväksytyn kokeen uusijana, kunnes olet suorittanut tutkinnon. Voit täydentää tutkintoa uusilla aineilla vasta kun olet suorittanut ylioppilastutkinnon hyväksytysti.

Jos ylimääräinen kokeesi hylätään, tästä ei tule merkintää todistukseen. Tällaisen kokeen voit uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa. Hylätyn ylimääräisen kokeen tasoa ei koetta uusittaessa voi vaihtaa. Voit kuitenkin suoritettua ylioppilastutkinnon hyväksytysti täydentää tutkintoa suorittamalla eri tason kokeen.

Hyväksytyn kokeen uusiminen

Syksyn 2019 tutkinnosta lähtien hyväksytyn kokeen saa uusia ilman rajoitusta (L 502/2019, 16 §). Tämä koskee kaikkia kokelaita riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu.

Kokelas, joka on suorittanut hyväksytysti vanhamuotoisen reaalikokeen, voi uusimisen sijaan täydentää tutkintoaan yhdellä tai useammalla reaaliaineen kokeella.

Kokeen uusimisajankohdan voit valita itse. Jos olet ennen ylioppilastutkintotodistuksen saamista uusinnut jonkin kokeen, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana. Tutkintotodistuksen saamisen jälkeen uusitusta hyväksytystä kokeesta saat erillisen todistuksen. Myös kokeen, josta lautakunta on antanut arvosanan laudatur, saat halutessasi uusia.

Kompensaatio

Kompensaatio tarkoittaa sitä, että sinulla voi olla mahdollisuus valmistua ylioppilaaksi, vaikka et saa hyväksytyä arvosanaa jostakin pakollisesta kokeesta. Kompensaatioissa otetaan huomioon ylioppilastutkintotodistukseesi tulevien pakollisten ja ylimääräisten kokeiden arvosanat. Jos sinulla on vielä tutkintokertoja (max 3) käyttämättä, voit lisätä tutkintoon uusia aineita (-> kerätä kompensatiopisteitä).

Jos et saa jossakin pakollisessa kokeessa hyväksytyä arvosanaa mutta tulet ylioppilaaksi kompensaaion kautta, voit uusia hylätyn kokeen myöhemmin niin monta kertaa kuin haluat. Uusimisen ajankohdan voit valita itse. Äidinkielen kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että sinulla on suoritus sekä lukutaidon että kirjoitustaidon kokeesta. Jos jompikumpi suoritus puuttuu, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi, jolloin koko suorituksesi on hylätty. Keskeytyneen kokeen tapauksessa kompensatio ei ole mahdollinen.

Kompensoinnista voi myös kieltäytyä. Kieltäytymisestä on jätettävä kirjallinen, allekirjoituksella varmennettu ilmoitus rehtorille.

Tutkinnon uudelleen aloittaminen

Jos haluat tutkinnon suorittamisen ollessa vielä kesken aloittaa sen alusta, tähän on pyydettävä kirjallinen lupa lautakunnalta. Lautakunta voi sallia menettelyn, jos tutkinnon uudelleen aloittamiseen on esitetty erityisen painava syy.

Lääkärintodistukset, lukitodistukset, selvitykset vieraskielisyydestä ja muut puoltolauseet

Lautakunta on antanut erilliset määräykset lääkärintodistusten, lukitodistusten, vieraskielisyyttä koskevien selvitysten ja muiden puoltolauseiden ottamisesta huomioon ylioppilastutkinnossa. Saat niistä tietoa lukiostasi tai lautakunnan verkkosivuilta www.ylioppilastutkinto.fi. Lausunnot ja hakemukset toimitetaan lautakunnalle sen edellyttämän aikataulun mukaisesti. Aikataulu käy selville lautakunnan antamista määräyksistä.

Tarkistuspyynnöt ja oikaisuvaatimus

Jos jokin lautakunnan ilmoittama koetulos vaikuttaa virheelliseltä, rehtori tai asianomaisen aineen opettaja voi esittää tarkistuspyynnön lautakunnalle joko puhelimitse tai kirjeitse. Ota tällöin yhteyttä opettajaasi tai rehtoriin asian selvittämiseksi.

Tulosten saavuttua kouluun kokelaan on mahdollista opettajan tai rehtorin välityksellä saada tietää suorituksensa arvostelua koskevat perusteet. Jos kokelas, alaikäisen kokelaan huoltaja tai opettaja esitetyistä perusteista huolimatta on tyytymätön kokeen arvosteluun, hän voi vaatia lautakunnalta asiaan oikaisua. Hakemus on jätettävä lautakunnan verkkopalvelussa 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. (Oikaisuvaatimuksesta tulee ilmetä, mitä koetta ja kokeen osaa pyyntö koskee, sekä kokelaan nimi, lukio, jossa hän on kokeen suorittanut, kokelaan osoite ja pankkiyhteys.)

Opetusministeriö vahvistaa maksun, joka peritään oikaisuvaatimuksen suorittamisesta. Hakemuksen jättäessään hakijan tulee esittää rehtorille tosite maksun suorittamisesta lautakunnan tilille. Maksu palautetaan, jos arvosana tai pistemäärä muuttuu oikaisuvaatimuksen johdosta.

Tulokset

Lautakunta lähettää tutkintotulokset heti niiden valmistuttua kaikille lukioille yhtä aikaa. **Tulokset tulevat näkyviin opiskelijan Wilmaan.** Saat **tuloksesi ja arvostellut koesuorituksesi nähtäväksi myös Oma Opintopolku –palvelussa** heti tulosten valmistuttua. Kirjautu palveluun osoitteessa <http://opintopolku.fi/oma-opintopolku/> omilla pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Samaan aikaan lautakunta julkaisee tutkintokerran pisterajat ja lopulliset hyvän vastauksen piirteet kokeista verkkosivuillaan.

Nimitietojen luovuttaminen

Sikä lautakunnalla että lukiolla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi sen jälkeen, kun tietojen oikeellisuus on varmistettu. Jos et halua nimeäsi julkaistavaksi, sinun tulee esittää kirjallinen pyyntö asiasta hyvissä ajoin ennen tulosten valmistumista. Lautakunnan luovuttamassa julkaisulistassa mainitaan vain ne ylioppilaat, jotka ovat suorittaneet tutkintonsa loppuun kyseisen tutkintokerran aikana ja jotka myös saavat lukion päättötodistuksen. Jos sinulta puuttuu lukion kurssija tai jos olet suorittanut tutkinnon hyväksytysti jo joskus aiemmin mutta saat lukion päättötodistuksen vasta nyt, ei nimeäsi mainita listassa.

Kaksoiskappaleet ja käännökset todistuksista

Jos alkuperäinen ylioppilastutkintotodistuksesi tai todistuksesi hyväksytyjen kokeiden suorittamisesta on kadonnut, voit tilata lautakunnasta kaksoiskappaleen. Voit tilata todistuksista myös ruotsin- tai englanninkielisen käännöksen. Kaksoiskappale ja käännös ovat maksullisia ja niiden toimitusaika on noin kaksi viikkoa.

WILMA

Wilma on WWW-liittymä Primus-kouluhallintojärjestelmään. Wilmasta opiskelija voi tulostaa esimerkiksi opintorekisteriotteen. Voidaksesi käyttää Wilmaa, tarvitset käyttäjätunnuksen ja salasanan. Wilman avainkoodin saat päivälukion opintotoimistosta Siru Kantolalta tai Evelin Somerilta. Wilman kautta opiskelija saa tiedotuksia koulusta ja opiskelija ilmoittaa poissaolostaan suoraan opettajalle.

Oppimäärä tai kurssi	Arvosana	Arvosanan nimi	Laajuus
Äidinkieli ja kirjallisuus	8	Hyvä	Laajuus
Englannin kieli, A	8	Hyvä	
Ruotsin kieli, A	T	Täydennettävä	
Ruotsin kieli, B1	6	Kohtalainen	
Saksan kieli, B3	9	Kiitettävä	
Ranskan kieli, B3	5	Hyväksytysti suoritettu	
Espanjan kieli, B3	5	Hyväksytysti suoritettu	
Matematiikka, lyhyt	5	Välttävä	
Biologia	7	Tyydyttävä	
Maantiede	8	Hyvä	
Fysiikka	5	Hyväksytysti suoritettu	
Kemia	5	Hyväksytysti suoritettu	
Elämäkatsomustieto	9	Kiitettävä	
Filosofia	10	Erinomainen	
Psykologia	9	Kiitettävä	
Historia	7	Tyydyttävä	
Yhteiskuntaoppi	7	Tyydyttävä	
Kuvataide	8	Hyvä	
Musiikki	8	Hyvä	
Liikunta	8	Hyvä	
Opintojen ohjaus	5	Hyväksytysti suoritettu	
Terveystieto	9	Kiitettävä	
Vanhan OPS:n kurssit			

[Näytä kaikki](#)

LUKIOSANASTO

kahden tutkinnon opinnot:

Ammatillista perustutkintoa opiskellessa voi samanaikaisesti suorittaa myös ylioppilastutkinnon. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettavat viiden pakollisen aineen lukio-opinnot osana ammatillista perustutkintoaan, osallistua ylioppilaskirjoituksiin ja saada ylioppilastutkintotodistus. Lukio-opinnot hyväksytään ammatilliseen perustutkintoon kuuluvaksi. Opintoja suoritetaan rinnakkain ammatillisessa oppilaitoksessa ja lukiossa. Kahden tutkinnon suorittaminen edellyttää pitkäjänteisyyttä ja tavoitteellista opintojen suunnittelua.

opintojakson koe:

Kunkin opintojakson lopussa pidetään oppiaineesta koko opintojakson sisältöä koskeva loppukoe.

opinto-ohjaus:

Lukio järjestää opinto-ohjausta kahden tutkinnon opiskelijoille lukion kurssien suorittamiseen ja ylioppilastutkintoon liittyen.

opintotoimisto:

Opintotoimiston kautta hoidetaan muun muassa ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen ja maksut, periodiarviointit ja opiskelijarekisteriin tulevat muutokset.

oppitunti:

Lohjan Yhteislyseon lukion kahden tutkinnon opintojen oppitunnin pituus on 80 minuuttia.

ovikoodi:

Lukion ovet ovat lukittu ja opiskelija saa ovikoodin opintojen alussa apulaisrehtorilta.

periodi:

Lukuvuosi on jaettu viiteen yhtä pitkään periodiin.

periodiarviointi:

Periodiarviointi annetaan kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Periodiarvioinnissa on merkinnät siihen asti suoritetuista opintojaksoista.

poissaolot:

Opiskelija on velvollinen olemaan läsnä jokaisella hänelle kuuluvalla työjärjestyksen mukaisella oppitunnilla sekä koulun yhteisissä tilaisuuksissa. Hyväksyttävän poissaolon syynä on todisteellinen sairaus tai muu luvallinen asia. Opettaja voi halutessaan pyytää opiskelijalta poissaoloselvitystä. Opiskelija voidaan poistaa opintojaksolta, mikäli hänellä on kohtuuton määrä aiheettomia tai selvittämättömiä poissaoloja. Koululla on oikeus antaa opiskelijalle hyväksyttävästä syystä lupa poissaoloon koulusta. Poissaoloista ilmoitetaan suoraan Wilman pikaviestitoiminnolla opintojaksojen opettajille.

ryhmänohjaaja:

Kahden tutkinnon opiskelijoiden ryhmänohjaaja on Lohjan Yhteislyseon apulaisrehtori. Ryhmänohjaaja opastaa sinua ensisijaisesti eteen tulevissa ongelmissa.

uusintakuulustelut:

Opintojaksojen suorittamisen jälkeen järjestetään uusintakuulustelut.

tiedottaminen:

Koulun asioista tiedotetaan infoissa, Wilman kautta ja koulun kotisivuilla.

Jokaiselle opiskelijalle jaetaan **Kahden tutkinnon opintojen opinto-opas**, joka tulee säilyttää koko lukuvuoden ajan. Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvat saavat Abi-infomateriaalin. Tämän lisäksi pidetään ylioppilaskirjoitusinfoja.

vahtimestari:

Säilytyslokeron avaimen voi lunastaa vahtimestarilta panttia vastaan. Maksu palautetaan takaisin avaimen palautuksen yhteydessä.

välikoe:

Opintojakson kestäessä voidaan pitää koe siihen asti opetusta asiasta.

ylioppilaskokelas, ”kokelas”:

Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvaa opiskelijaa kutsutaan ylioppilaskokelaaksi tai kokelaaksi.

ylioppilastutkinto ”yo-tutkinto”:

Lukion oppimäärän tai kolmivuotisen ammatillisen perustutkinnon suorittanut voi antaa näytön lukuaineiden osaamisestaan ylioppilastutkinnon kokeissa vähintään viidessä ai-
neessa.

ylioppilastutkinnon kokeet:

Ylioppilastutkinnon kokeet järjestetään kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin.

ylioppilastutkintotodistus:

Ylioppilastutkinnon hyväksytyksi suorittaneelle kokelaalle annetaan ylioppilastutkintotodistus.

Lohjan Yhteislyseon lukio

Rehtori	Panu Ruoste	050 576 8907	panu.ruoste@lohja.fi
Apulaisrehtori, opinto-ohjaaja ryhmänohjaaja	Juha Nurmi	044 369 1480	juha.nurmi@lohja.fi
Opintosihtööri, opintotoimisto	Siru Kantola	044 369 1467	siru.kantola@lohja.fi
	Evelin Somer	044 045 6917	evelin.somer@lohja.fi

2. vuositasen opettajat

---

englanti	Marjatta Siikjärvi (masi)	marjatta.siikjarvi@edu.lohja.fi
matematiikka	Esa Ritvanen (esri)	esa.ritvanen@edu.lohja.fi
terveystieto	Jussi Hormavirta (juho)	jussi.hormavirta@edu.lohja.fi
yhteiskuntaoppi	Aleksi Mäkinen (alma)	aleksi.makinen@edu.lohja.fi
äidinkieli ja kirjallisuus	Eeva Heinonen (eehe)	eeva.heinonen@edu.lohja.fi

---

Terveystieteiden opettaja	Satu Sjöblom	044 374 3340
Vahtimestari	Jouni Ahlbäck	044 374 0001
Keittiö		044 369 1471

Kanneljärven Opisto

Karstuntie 537, 08450 LOHJA

Susanna Miettunen

Ammattilisen koulutuksen koulutusjohtaja

susanna.miettunen@kannelopisto.fi

044 357 8191

Kisakallion Urheiluopisto

Kisakalliontie 284, 08360 Lohja

Samppo Hulkkonen

opinto-ohjaaja

samppo.hulkkonen@kisakallio.fi

044 734 0024

LUKSIA, Länsi-Uudenmaan ammattiopisto

Toimipiste:

Lohja

Toivonkatu 4, 08100 Lohja

Tiina Sevon (1.8.2022-31.1.2023)

opinto-ohjaaja

tiina.sevon@luksia.fi

044 335 6147

Tuula Hapulahti (1.2.2023 alkaen)

opinto-ohjaaja

tuula.hapulahti@luksia.fi

050 300 6384

LUKSIA, Länsi-Uudenmaan ammattiopisto

Toimipiste:

Lohja

Toivonkatu 4, 08100 Lohja

Ari Niemi

opinto-ohjaaja

ari.niemi@luksia.fi

044 369 6721

LUKSIA, Länsi-Uudenmaan ammattiopisto

Toimipiste:

Vihti

Ojakkalantie 2, 03100 Nummela

Katri Laakso

opinto-ohjaaja

katri.laakso@luksia.fi

044 335 6361